

RECEPT NA ÚSPĚCH? S POKOROU K RIZIKU!

Pátý ročník Coface Country Risk Conference, tradičního setkání představitelů českého exportu, jehož organizátorem byla pojišťovací společnost Coface, měl letos jako své ústřední a jednotící téma „S pokorou k riziku“. Konference představila prognózy vývoje české ekonomiky a exportu v kontextu globálního vývoje, přičemž pozornost byla zaměřena zejména na EU a na státy, s nimiž Česká republika sousedí. Jednotliví řečníci nabídli pohled na aktuální vývoj rizikových odvětví a zemí, ale i zamýšlení nad ekonomickou realitou dneška, včetně obávaného fenoménu „černých labutí“. Přednášejícími byli Jan Bureš, hlavní ekonom ERA ČSOB; Lukáš Kovanda, hlavní ekonom finanční skupiny Roklen; Vladimír Pikora, hlavní ekonom Next Finance; Grzegorz Siewic, hlavní ekonom Coface CEE a Martin Růžička, Country Manager Coface Czech. O nezbytnosti jisté míry rizika a zároveň respektu k realitě hovořil i český horolezec Jan Trávníček, který v roce 2014 zdolal vrchol K2.

K RIZIKU PŘISTUPOVAT REALISTICKY A S POKOROU

Téma letošního ročníku konference nebylo zvoleno náhodou. „Jakožto pojišťovnu nás zajímají důvody, proč firmy selhávají: proč nenastane předpokládaný růst, proč nevyjde plán, do kterého investují. Nelze to asi exaktně podložit čísly a je třeba to posuzovat případ od případu, ale v celkovém pohledu nám vychází, že problém, který pak nazveme třeba „špatné investiční rozhodnutí“, bývá způsoben rozhodnutím, které padlo, protože člověk neměl dostatečnou pokoru. Žil v jakési klamně představě, podlehl své pýše a to ho přivedlo k rozhodnutí, které by jinak neudělal. Takže my jenom připomínáme to, že riziko při rozvíjení byznysu existuje a že je třeba k němu přistupovat s pokorou,“ uvádí Martin Růžička, Country Manager společnosti Coface Česká republika.

I proto byl posledním přednášejícím na konferenci horolezec Jan Trávníček, který hovořil o situacích, kdy jde skutečně o život. „Všichni chceme něco zdolat a vychutnat si vrchol slávy, ale jde také o to, abychom to přežili, zvláště pokud s sebou máme lidi, za které jsme zodpovědní. Extrémní sport nám připadá jako vhodná analogie s podnikáním; určitá míra rizika je nutná, pokud chceme něco dokázat, ale je potřeba najít rovnováhu. Nikomu nenabízíme moudré rady, co má dělat a co ne, jen připomínáme, že je potřeba vážit a respektovat realitu,“ dodává Růžička.

RIZIKOVÉ ZEMĚ A ODVĚTVÍ V ROCE 2015 Z POHLEDU COFACE

V první části konference představili **Grzegorz Siewic, hlavní ekonom Coface CEE, a Martin Růžička, Country Manager** této společnosti pro Českou republiku, aktuální hodnocení zemí a odvětví z hlediska jejich rizikovosti.

„Neplacení pohledávek má úzkou spojitost s vývojem ekonomiky. Dlouhodobě platí, že při prudkých poklesech, jako byla ropná krize nebo finanční krize v letech 2008 a 2009, počet případů neplacení prudce narůstá. Takže nás zajímá jak celkový růst, tak pohled na vývoj ekonomické situace v regionech a jednotlivých zemích,“ řekl Martin Růžička. „Díváme se na to z pohledu někoho, kdo pojišťuje rizika neplacení a kdo riskuje peníze v případě, že se v odhadu zmýlí, pokud se některé odvětví vyvíjí úplně jinak, než jak bylo predikováno. V případě, že je tento vývoj negativní, může se projevit vyšším počtem insolvencí,“ vysvětlil dále.

Pro rok 2015 je odhadován růst globálního produktu ve výši 3 procent, což je v porovnání s loňskými 2,8 % nepatrně více. Zajímavé je, že hlavním přispěvatelem k tomuto růstu jsou Spojené státy. Eurozóna je na tom přibližně stejně jako v loňském roce, ostatní vyspělé ekonomiky také. Významný faktor ale představuje Čína – její vliv na globální růst je větší než vliv Spojených států a Evropy dohromady.

NA RIZIKOVOST UPOZORŇUJE „SEMAFOR“

Coface již tradičně prezentovala svůj „semafor“, přehledné barevně odlišené znázornění aktuální rizikovosti zemí a odvětví. Martin Růžička ve svém vystoupení rozebíral nejen souvislosti, které z tohoto grafického vyjádření vyplývají, ale i ty méně zřejmé.

Evropa, Asie a Amerika představují relativně ucelené regiony. V rámci těchto regionů jednotlivá odvětví sdílejí určité společné charakteristiky; některá z nich se však v Evropě, Asii a Americe chovají výrazně odlišně.

Typickým příkladem je chemický průmysl, který se nyní vyvíjí nejlépe v Americe. „Chemický průmysl je odvětví, které je energeticky velmi náročné; čím levnější energie, tím vyšší je konkurenceschopnost celého odvětví. To je případ právě Severní Ameriky,“ vysvětlil Martin Růžička. Vzhledem k levnému zdroji plynu a ropy, kterým jsou břidlice a ropné písky, je Amerika nyní nejen soběstačná, ale je dokonce v pozici vývozce těchto komodit. Díky tomu je plyn pro Ameriku nesrovnatelně levnější než pro Asii a celé odvětví, které je na těchto energetických vstupech závislé, získává výhodu oproti světové konkurenci. „Toto je jeden z faktorů, který není na první pohled zřejmý. Ukazuje se však, že analytici naší skupiny a ekonomové, kteří sledují světové dění, docházejí ke stejným závěrům. Ty potvrzují, že tento faktor je významný a poskytuje Americe konkurenční výhodu zejména v těch odvětvích, která jsou na něj navázána,“ dodal Růžička.

Evropa, která se soustředí na to, že vyrábí ekologickou energii, která je dotovaná a drahá, to podle něj z hlediska budoucnosti lidstva asi dělá správně, v současném okamžiku ale rozhoduje sobectvím a vítězem je Amerika.

Příkladem dalšího klíčového odvětví s nejistým vývojem je metalurgie; ve světě dnes existuje nadbytečné množství kapacit, jak ve „starých“ průmyslových zemích, tak v Asii, kde se v souvislosti s budováním infrastruktury v posledních dvaceti letech do produkce železa hodně investovalo. Poptávka po železe však v současné době hodně kolísá, což je spojeno i se stagnací ve stavebnictví.

Zajímavá je situace ve farmaceutickém průmyslu. Velký potenciál je stále ještě spatřován v rychle se rozvíjejících zemích, zejména v Indii. Farmaceutický průmysl v těchto zemích hodně investoval do generik, tedy léků, které nejsou patentově chráněny. V současné době se zdá, že to přestává být rentabilní: sešlo se prostě příliš mnoho hráčů, takže potenciál pro byznys již v důsledku nasycení není tak velký. Roli hraje i silnější regulace a změny ve společenské oblasti, zejména vznik silné střední třídy v těchto zemích.

SVĚTOVÁ EKONOMIKA JE VÍCERYCHLOSTNÍ

Světová ekonomika od roku 1980 rostla v průměru o 3,5 % ročně. V roce 2014 to bylo o 3,4 %; v letošním roce MMF očekává růst o 3,5 % a v roce 2016 o 3,8 %. Jak uvedl **Vladimír Pikora, hlavní ekonom společnosti Next Finance**, současná světová ekonomika je ovšem vícerychlostní. Zatímco v

USA růst zrychluje (letos na 3,1%), eurozóna řeší své vlastní problémy (jako je zadlužené Řecko a ochlazení vztahů s Ruskem) a letos poroste jen o 1,5 %. Také vývoj čínské ekonomiky jako tahouna růstu světového HDP vázne: v roce 2014 Čína rostla „jen“ o 7,4 %, letos se odhaduje růst o 6,8 % a v roce 2016 o 6,3 %.

Významným ekonomickým faktorem je **ropa**, jejíž nabídka v současné době převyšuje poptávku. V důsledku těžby ropy z břidlic se zásoby ropy v USA pohybují kolem historických maxim, kartel OPEC navíc těží rekordní objemy ropy, aby získal větší podíl na trhu, a cenu ropy tlačí dolů také sílící dolar. Jestliže tak v roce 2014 činila průměrná cena ropy Brent 99 USD, v roce 2015 očekáváme průměr 57 USD a v roce 2016 65 USD.

ČESKÁ EKONOMIKA: OŽIVENÍ HLAVNĚ DÍKY PRŮMYSLU

HDP České republiky zaznamenal v roce 2014 meziroční růst o 2,0 %. V prvním kvartálu roku 2015 to podle předběžného odhadu je 3,9 %. Tahounem je zpracovatelský průmysl a spotřeba domácností. **Za celý rok 2015 se očekává růst o 2,8 až 3,0 %, v roce 2016 o 3,7–4,2 %.**

Průmyslová výroba rostla v roce 2014 o 4,9 %; hlavním faktorem byl zpracovatelský průmysl s růstem o 6,4 %. Automobilky v roce 2014 rostly o 13,0 %. V prvním kvartálu roku 2015 se odhaduje meziroční růst o 4,6 %; tento růst by vzhledem k rostoucímu počtu zakázek měl v dalších měsících pokračovat.

Průmyslu pomůže i slabá koruna, takže letos čekáme růst o 4,3–4,7 %.

Stavebnictví v roce 2014 meziročně rostlo o 4,3 %; v 1Q2015 je odhadovaný meziroční růst o 6,9 %. Tahounem je pozemní stavitelství (+14,3 % y/y) – vláda znovu staví a opravuje silnice. Na rychlé oživení ve stavebnictví to ale nevypadá: **pro rok 2015 se počítá s růstem o 5 %.**

Zahraniční obchod v roce 2014 vykázal rekordní přebytek 154 mld. korun. Vývoz vzrostl o 13,1 %, dovoz o 11,9 %, a tento růst pokračuje i v 1Q2015 (vývoz +7,4 % y/y, dovoz +8,1 % y/y). Obchodu bude dál pomáhat slabá koruna. Poroste přebytek bilance zahraničního obchodu se státy EU, a kvůli ochlazení vztahů na východ se bude prohlubovat deficit se státy mimo EU. **Bilance zahraničního obchodu míří k dalšímu rekordnímu navýšení přebytku; odhad je 170 mld. korun.**

MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI MÁ LETOS KLESNOUT NA 6,5 %

Míra nezaměstnanosti v roce 2014 dosáhla v průměru 7,7 %. Trh práce ale nyní ožívá: v dubnu poklesla míra nezaměstnanosti na 6,7 % a počet volných pracovních míst je nyní nejvyšší od prosince 2008. **Průměrná míra nezaměstnanosti by měla v letošním roce poklesnout na 6,5 % a v roce 2016 na 6,4 %.**

Inflace v roce 2014 činila v průměru 0,4 %. V dubnu 2015 se tempo inflace zvedlo na 0,5 %. **V roce 2015 čekáme průměrnou meziroční inflaci 0,6 % a v roce 2016 kolem 1,4 %.**

ČESKÁ EKONOMIKA POTŘEBUJE INOVACE

Pohled na dopady růstu v eurozóně na Českou republiku představil **Jan Bureš, hlavní ekonom Era Poštovní spořitelny**. Česká republika je na eurozónu úzce navázána, a to především prostřednictvím Německa. Bureš zdůraznil, že přechod od „levné“ ekonomiky k „drahé“ se neobejde bez inovací.

Česká republika je přitom v tomto směru v celkovém srovnání pod průměrem EU, zhruba na úrovni Španělska a Itálie; a k inovačním lídrům, ke kterým patří Finsko, Německo, Dánsko a Švédsko, má zatím daleko.

ČERNÉ LABUTĚ VČEREJŠKA A ZÍTŘKA

O fenoménu černých labutí a bublin hovořil **Lukáš Kovanda, hlavní ekonom finanční skupiny Roklen**. Jako „černá labuť“ se označuje událost, která nebyla předpovězena, a když neočekávaně nastane, má zásadní a převratný dopad. Příklady takových událostí jsou třeba první světová válka, nástup osobního počítače a internetu, rozpad Sovětského svazu, teroristické útoky z 11. září 2001 nebo finanční krize. Kde se může vynořit další? „Centrální banky v rámci boje s deflační hrozbou vytvořily podhoubí pro vznik bublin například na akciovém nebo nemovitostním trhu,“ upozornil Kovanda a položil otázku, zda se historie nebude opakovat a zda nyní tyto banky nezadělávají na další krizi, podobně jako po roce 2000 „vytvořily“ krizi finanční. V dlouhodobé perspektivě, míněno od „úsvitu civilizace“, lze ovšem podle něj hospodářský růst posledních několika století navzdory černým labutím a bublinám označit jako „fenomenálně astronomický.“

O Coface

Skupina Coface, světový leader v pojištění pohledávek, nabízí společnostem po celém světě globální řešení pro řízení rizik pohledávek svých klientů. V roce 2014 byla skupina podporována 4406 zaměstnanci a zaznamenala konsolidovaný obrát 1.441 miliard eur. Prezentuje se přímo nebo nepřímo v 98 zemích, zabezpečuje transakce pro více než 40 000 firem ve více než 200 zemích. Každé čtvrtletí Coface publikuje své hodnocení rizik ve 160 zemích, které je založené na jedinečných znalostech platební morálky a odborných znalostech 350 underwriterů.

Ve Francii Coface poskytuje veřejnoprávní exportní záruky z pověření francouzského státu.

KONTAKT PRO MÉDIA:

Martin Růžička / +420 / 246 085 411 martin.ruzicka@coface.com

O Coface

Skupina Coface, světový leader v pojištění pohledávek, nabízí společnostem po celém světě globální řešení pro řízení rizik pohledávek svých klientů. V roce 2014 byla skupina podporována 4406 zaměstnanci a zaznamenala konsolidovaný obrát 1.441 miliard eur. Prezentuje se přímo nebo nepřímo v 98 zemích, zabezpečuje transakce pro více než 40 000 firem ve více než 200 zemích. Každé čtvrtletí Coface publikuje své hodnocení rizik ve 160 zemích, které je založené na jedinečných znalostech platební morálky a odborných znalostech 350 underwriterů.

Ve Francii Coface poskytuje veřejnoprávní exportní záruky z pověření francouzského státu.

www.coface.cz

Coface SA, zapsaná na burze Euronext v Paříži
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

